

Ca să te apropii de margine, îți trebuie curaj. Un prieten îmi spunea de curând, într-o discuție ce a trecut prin acest subiect, că la margine, la hotar, stă mereu un "balaur". Ca să treci, va trebui să îl înfrunți, să îl învingi și abia atunci ai acces la dez-mărginire. InnerSound și-a propus mai degrabă să invoce marginile gândirii și practicii artistice și să le dea târcoale, lăsându-mă cu un dor de acea dez-mărginire.

Ultima zi a festivalului ne-a adus cel mai aproape de „balaurul de la hotar”, prin două concerte care au lansat publicului provocări diferite.

Daniel Formo, din Norvegia, cu al său proiect *Orchestra of Speech*, a deschis o fereastră către un fel de muzică postumanistă, în care orice urmă de umanitate (pian acustic, voci, cuvinte) se transformă electronic, își pierde conținutul, emoția, devenind un material neutru, controlabil dintr-un „pupitru de comandă”. Varianta „robotică” a postumanismului s-a prezentat ca posibilă opțiune a viitorului, testându-ne cu întrebarea: cum ar fi dacă acest peisaj sonor s-ar instala ca direcție majoritară a artei la un moment dat? Experimentul a fost extrem de util, chiar și numai pentru a pune această întrebare. Ne încântă această perspectivă? Ne înspăimântă? Ni se pare familiară? Străină? A fost un concert pe care l-am urmărit cu mintea trezită de curiozitate, apreciind travaliul artistului din spatele rezultatului sonor. Mi s-a părut important ca publicul din România să se întâlnească cu un astfel de muzician, avansat în utilizarea noilor tehnologii și, în mod evident, pasionat de invențiile sale. Pentru că, din punctul meu de vedere, reacția ideală (dacă există așa ceva) la contactul cu arta nu este aceea de validare ori invalidare prin criteriul plăcerii, ci de reflecție asupra a ceea ce ai văzut / auzit (situație care depinde, desigur, de ceea ce primești de la organizatori / artiști).

Ultimul concert al seriei a fost, din perspectiva dorinței de dez-mărginire, cel mai interesant din tot festivalul. Stephanie Pan (Olanda), asistată de Vitaly Medvedev, a avut curajul de a dizolva granițele dintre artiști și public, antrenându-i muzical într-un registru ludic, spre completarea unui tablou sonor suprarealist, pentru care artista a combinat elemente pe care nu te-ai gândi să le pui împreună, a lucrat cu contraste, cu diferențe între melodii simple și groove-uri noise, între cânt „normal” și tehnici vocale extinse, între instrumente și obiecte. Pentru cuprinderea unui atare demers, trebuie să câștigi altitudine, ca să poți integra combinațiile propuse printr-o altă logică (de tip oniric).

Prin implicarea publicului, finalul s-a transformat într-un „câmp de joacă” ce a schimbat energia tuturor de la static la dinamic, oferind concertului atributele de artă-experiență. A fost de bun augur pentru Festivalul InnerSound ca lucrurile să se îndrepte în această direcție, ce servește, așa cum văd eu, misiunea declarată de organizatori, a deschiderii evenimentului către o artă *crossing borders* cu curajul prezentării propunerilor mai puțin știute, văzute, încercate.

Așa cum a început în 2012, Festivalul InnerSound are șansa (consolidată în timp) de a căpăta un profil îndrăzneț, stimulat pentru explorarea de noi teritorii, la care însă poți ajunge doar dacă accepți dez-mărginirea.

Irinel ANGHEL

Stephanie Pan

foto: Cornel Brad

Stagiunea estivală - Brașov

În calitate de parteneri s-au alăturat Consiliul Județean Brașov, Asociația de Promovare a Destinației Turistice Brașov, Clubul Rotary Brașov, Burg Transilvania, Radio România Muzical, Centrul Cultural Reduta, Filarmonica George

Transylvanian International Piano Competition

Aflat la cea de-a doua ediție, **Transylvanian International Piano Competition** s-a desfășurat la Brașov între 9 și 15 iulie 2018, acesta fiind primul concurs de pian organizat aici după o perioadă apreciabilă de timp, mai bine de 20 de ani. Ca și în prima ediție, au participat concurenți cu vârste cuprinse între 7 - 28 de ani, din 10 țări, cursanți ai unora dintre cele mai bune școli și universități de muzică din lume.

Toate evoluțiile competiționale au fost susținute pe pianul *Bösendorfer 280 Vienna Concert* adus din Viena special pentru această ediție. Îi menționăm aici ca sponsori pe constructorul de pianuri *Bösendorfer*, *Bit Software*, *Selgros*, *MedInvest*, *TEMAD*, *Kronospan*, *Hotelul Bella Muzica*, *Cucinino*, *Trus HorEca Services*, *UX Project*, *Oursson*, *Le Sommelier*, *Mikim*, *Direct Aeroport*, *Markas* și *ABISADV*.

Petre Marcel Vărlan, Corina Ibănescu, Ioan-Dragoș Dimitriu

Enescu din Bucureşti, Institutul Cultural Român, Attire Club şi Liceul Vocaţional de Muzică Tudor Ciortea Braşov.

Transylvanian International Piano Competition, membru al fundaţiei internaţionale Alink-Argerich, îşi propune să creeze un nou centru de excelenţă muzicală la Braşov, dar şi un concept inovativ pentru concursurile de pian, susţinându-i pe câştigători într-un mod activ şi după terminarea evenimentului.

Înfiinţarea *Concursului...* se datorează dorinţei de a ajuta pianiştilor valoroşi de a-şi lansa cariera interpretativă, câştigătorii fiind incluşi într-un circuit internaţional de concerte şi puşi în legătură cu personalităţi ale scenei muzicale clasice care îi pot sprijini în carieră, după cum ne împărtăşeşte pianistul Ioan-Dragoş Dimitriu, cunoscut

iubitorilor muzicii clasice, directorul artistic al acestui concurs. Prezenţa *Concursului...* în peisajul cultural şi educaţional braşovean promovează pe plan internaţional atât oraşul de la poalele Tâmppei, cât şi România, încurajând schimbul de experienţă între artiştii români şi cei străini.

În juriul ediţiei a II-a s-au aflat pedagogii şi pianişti renumiţi precum: Stefan Arnold (profesor la *Universitatea de Muzică şi Arte Dramatice* din Viena şi la *Universitatea Hanns Eisler* din Berlin), Corina Ibănescu (pianistă şi profesoară de pian la *Universitatea Transilvania* din Braşov), Antoinette van Zabner (profesoară la *Universitatea de Muzică şi Arte Dramatice* din Viena), Horia Mihail (solist concertist şi *Ambasador al Muzicii* pentru România) şi Paolo Baglieri (preşedinte şi director artistic al prestigioasei academii italiene *Talent Music Master Courses* din Brescia).

Pianiştilor Antoinette van Zabner, Horia Mihail, Corina Ibănescu şi Ioan-Dragoş Dimitriu au susţinut şi un recital omagial închinat *Centenarului Unirii*, recital care a cuprins lucrări adecvate şi bine orientate spre valorile muzicii româneşti din creaţia compozitorilor Dinu Lipatti, Constantin Silvestri, George Enescu. Temele *Baladei pentru vioară* de Ciprian Porumbescu au constituit materialul de reflecţie înnoitoare al piesei *Balada pentru pian la patru mâini* a compozitorului Petre-Marcel Vârlan, lucrare prezentată în primă audiere absolută cu această ocazie, de către pianiştilor Corina Ibănescu şi Ioan-Dragoş Dimitriu, ceea ce ne determină să-i dedicăm câteva rânduri.

Simplitatea cuceritoare a cunoscutei lucrări de C. Porumbescu a pus problema unor extinderi fireşti, necesare pentru execuţia pianistică la patru mâini, compozitorul P. M. Vârlan recurgând la amplificarea substanţei muzicale prin crearea unor înveşmântări armonice complexe, a unor planuri sonore complementare, ornamentatări şi sugerarea prin tehnici pianistice a acompaniamentului tarafului.

Ca fundament de construcţie s-a optat pentru forma de rondo, aceasta fiind sugerată şi de partitura lui Ciprian Porumbescu, care – la timpul respectiv – a fost puternic marcat de romantismul austro-german. Compozitorul Petre Marcel Vârlan a gândit această re-creare a *Baladei pentru vioară* într-o formulă muzicală modernă, cu îmbogăţiri ritmice – poliritmii – şi ale facturii a muzicale, cu momente de eterofonie. A rezultat o lucrare nouă, aş spune, având ca punct de plecare creaţia lui Ciprian Porumbescu, chiar şi dacă am avea în vedere numai resursele tehnico-interpretative total diferite ale pianului, faţă de cea posibilitatea accentuat melodică de execuţie a viorii. Cred că nu mă înşel când spun că a fost o adevărată provocare atât pentru compozitor cât şi pentru artiştii interpreţi, a căror interpretare a strălucit şi în piesele de D. Lipatti (*Marşul lui Henri*) şi C. Silvestri (*Dansuri populare româneşti din Transilvania*).

În interpretarea pianiştilor Antoinette van Zabner şi Ioan-Dragoş Dimitriu publicul a putut asculta o pagină de mare valoare muzicală din creaţia pentru pian la patru mâini a lui Maurice Ravel (*Ma Mère L'Oye*). O dată în plus, partitura a fost reliefată în stil curat francez şi datorită avantajului dat de pianul marca *Bösendorfer*.

Instrumentul a favorizat pe deplin şi interpretarea în stil mozartian, de către pianistul Horia Mihail, a *Sonatei în La major* de Wolfgang Amadeus Mozart.

Un moment major al seriei l-a constituit aducerea în scenă a prelucrării pentru pian a *Rapsodiei Române nr. 1* în *La major* de George Enescu. Tratarea orchestrală a partiturii destinate de data aceasta pianului are menirea de a crea noi dificultăţi de interpretare pianistică ce surmontează tehnica şi efectele pianisticii. Nimic nu lipseşte din tematica melodică, polifonică şi ritmică şi armonică a *Rapsodiei* îmbibate de farmecul culorilor expresive ale folclorului românesc. Horia Mihail a interpretat strălucita partitură cu mult aplomb şi

multă virtuozitate, punând astfel în valoare muzica enesciană. O partitură de mare anvergură, la fel de emoţionantă ca şi cea originală, orchestrală.

Aşadar, alături de repertoriul internaţional, *Centenarul Marii Uniri* a fost celebrat prin punerea în valoare a lucrărilor compozitorilor români – avându-i ca repere pentru pătrunderea în circuitul internaţional al muzicii camerale pianistice pe Ciprian Porumbescu – prin prelucrarea lui Petre Marcel Vârlan – şi George Enescu, menţionaţi în enumerare în ordinea cronologică, ceea ce reprezintă o altă frumoasă şi meritorie contribuţie a importantului eveniment care este *Transylvanian International Piano Competition*.

Maria Cristina BOSTAN